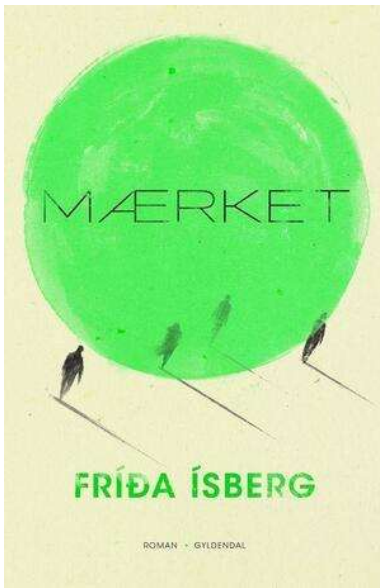

BOG

MÆRKET (/BOEGER/MAERKET-ROMAN)

Af Fríða Ísberg (/forfattere/frida-isberg) (2023)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A136075888&fragment=content)

BASIS%3A136075888&FRAGMENT=CONTENT)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/maerket-roman) for at anmelde

Indlevelsesevnen er den vægtigste valuta i Ísbergs noget uforløste dystopi, hvor Big Brother vil se dine følelsers formåen og udstille dem.

ANMELDELSE

04 sep.23

(/users/mai-skydt-villadsen)

Af Mai Villadsen Ruby (/users/mai-skydt-villadsen)

Skribent

Indlevelsesevnen er den vægtigste valuta i Ísbergs noget uforløste dystopi, hvor Big Brother vil se dine følelsers formåen og udstille dem.

Er din indlevelsesevne *on point*? Nogle dage mere end andre? Den slags svingninger er der ikke plads til i Ísbergs dystopiske nær fremtids-Reykjavik, hvor resultatet af en empatitest bestemmer, hvor du må færdes, med hvem og hvornår. Miljøet er hårdt – velkommen til vold, uro, selvmord, stalking, indbrud, misbrug og generel utryghed. Velkommen til en al dente idealismegyser, hvor mennesker inddeles i hold A og B og nuancering er ude i kulden.

Ísbergs univers kunne være vanvittigt godt, men persontegningen og fremtidsmiljøet kan ikke helt følge med. Mod slutningen væves liv og skæbner ind i hinanden, men sammenvævningen er så velorkestreret, at min reaktion

udebliver. "Av min empati", tænker jeg, mens hovedpersonerne kappes om pladsen, og jeg efterlades på overfladen.

I begyndelsen er empatitesten ikke obligatorisk, men i bogens løb afgør en folkeafstemning sagen. "Mærket" er et menneskes bevis på en bestået test, men skal alle testsvar ligge offentligt tilgængelige? Også børns?

I Reykjavik er der supermarkeder, som kun "mærkede" har adgang til. Der er hele boligblokke, arbejdspladser og områder, hvor det samme er tilfældet.

Velkommen til en inddeling af mennesker i hold A og B, der giver grufulde associationer. Velkommen til afgrunden!

Utrygheden vejer tungt allerede fra bogens første side, hvor en af bogens fire hovedpersoner, lærervikaren Vetur, føler sig forfulgt af sin ekskæreste, selvom hun færdes bag glasvæggen i et af byens bedste områder. I hverdagen gennemskuer hun sine medmenneskers evindelige for-imod-trang i diskussioner og forudser omfattende konsekvenser. Vetur har studeret etik (!) og drømmer om at kunne leve af at gå den vej. Med sit kritisk-analytiske blik er hun et af bogens håb, men hun får ikke plads nok til at blive rigtigt interessant, for her kommer Olafur – en anden af bogens hovedpersoner.

Olafur er gået ind i politik i Islands Psykolog Forening (IPF). Her arbejder han hårdt for empatitestens fremme. Lad der være *smooth sailing* samfundsborgere for alle pengene! Alt andet er for dyrt. Lad der være hjælp til dem, der dumper, i form af psykologtimer og medicin! Ikke overraskende ligger den evigt arbejdende Olafurs ægteskab i ruiner, og han modtager trusler for sine synspunkter. Jeg kan bare ikke føle med ham.

Den succesfulde Eyja – en tredje hovedperson – er lig med patos, sex, løgnehistorier og affekt. Eyja er mæg-dygtig til sit arbejde, men uhyre ustabil. Hvad siger mærkningens fortalere til dét? Endelig er der samfundets unge randganger Tristan med det i længden trættende engelske slangsprog. Tristan vil ikke testes, for hans bror dumpede og er blevet spyttet ud af psykologforløbet som medicinmisbruger. Tristan vil bare være i fred!

Foruden de fire hovedpersoner (over)befolkes romanen af en række bipersoner, og sproglomsterne breder sig – med svingende held – som en invasiv art. Blandt de uheldige er: "*Lysten voksede ud af dem som hårfarve*" og: "*Et kort øjeblik glider nutiden sammen med fortiden. Som hjørnerne på et dynebetæk, der mødes, når det lægges sammen*".

Dertil kommer tegningen af fremtidsmiljøet med dertilhørende hologram-ure, let tilgængelige sireneafgange, digitale ledsagere og en ti meter høj, halvt forsølv, halvt gennemsigtig glasvæg omringende et af byens bedste kvarterer som en halvparat kulisser for romanens moralske slag.

I novellesamlingen Kløe (<https://litteratursiden.dk/boeger/kloee-noveller>) (2020) er Ísberg en sikrere stilist, men hendes samfundskritiske røst er meget interessant i begge udgivelser. Jeg glæder mig til at læse hendes næste kompromisløse bog.

BOGDETALJER

